

15.1.2019

H00095/18

Viite: Eduskunnan hallintovaliokunnan lausuntopyyntö

Asia: HE 214/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle rahankeräyslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunto

Turun hallinto-oikeus ottaa kantaa lakiesitykseen vain hallinto-oikeuden toiminnan näkökulmasta.

Rahankeräyslupia koskevia asioita on Turun hallinto-oikeudessa ollut ratkaistavana erittäin vähän. Hallinto-oikeuden arvion mukaan uuden rahankeräyslain säätäminen ei vaikuttaisi merkittävästi hallinto-oikeuden työmäärään, joskin heti uuden lain voimaantulon jälkeen valituksia voi tulla aiempaa enemmän.

Lakiesityksen 35 §:n mukaan poliisihallituksen ja poliisilaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Oikaisuvaatimusmenettelyä ei ole esitetty otettavaksi käyttöön. Tätä ratkaisua on perusteltu sillä, että voimassa olevan rahankeräyslain muutoksenhakusäännöksiä on muutettu eräiden hallintoasioiden muutoksenhakusäännösten tarkistamista koskevan hallituksen esityksen (HE 230/2014 vp) johdosta vuoden 2016 alusta, eikä oikaisuvaatimusmenettelyä ole katsottu mahdolliseksi ottaa käyttöön rahankeräysmenettelyssä, koska se saattaisi aiheettomasti pidentää asioiden käsittelyn kokonaiskestoa. Hallinto-oikeus kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että mainitun hallituksen esityksen yleisperusteluissa on oikaisuvaatimusmenettelyä puoltavina seikkoina todettu mm. seuraavaa: ”Oikaisuvaatimusmenettelyssä virheelliset päätökset voidaan korjata nopeammin ja joustavammissa menettelyssä kuin tuomioistuimessa. Oikaisuvaatimusvaiheessa asianosainen voi myös esittää täydentävää selvitystä, joka otetaan huomioon oikaisuvaatimusta ratkaistaessa. Siinäkin tapauksessa, että oikaisuvaatimus ei johda päätöksen muuttamiseen, uuden selvityksen huomioon ottaminen ja oikaisuvaatimukseen annetun päätöksen perusteleminen vähentävät tarvetta valittaa asiasta hallintotuomioistuimeen.” Asian käsittelyn kokonaiskeston pidentymistä koskien yleisperusteluissa on todettu seuraavaa: ”Oikaisuvaatimuksen ulkopuolelle jäisivät myös asiaryhmät, joissa asia selvitetään erityisen perusteellisesti jo ensi vaiheen hallintomenettelyssä tai joihin liittyy yleensä vaativaa oikeudellista harkintaa. Tällöin oikaisuvaatimusvaihe voisi

Osoite

Sairashuoneenkatu 2-4 / Lasaretskatan 2-4
PL 32 / PB 32
20101 TURKU / ÅBO

Puhelinvaihe

029 56 42400

Faksi

029 56 42414

Sähköposti

turku.hao@oikeus.fi

tarpeettomasti pidentää asian käsittelyn kokonaiskestoja. Tällaisia asioita ovat esimerkiksi monet asianosaisen ja yhteiskunnan kannalta merkittävät lupa-asiat kuten elinkeinolupa-asiat. Oikaisuvaatimuksen ulkopuolelle ei rajattaisi kaavamaisia ilmoitus- ja rekisteröintiasioita. Tällöin ratkaisevaa ei olisi, onko asia laissa nimetty elinkeino- tai toimiluvaksi vai ilmoitukseksi tai rekisteröinniksi. Sen sijaan oikaisuvaatimuksen soveltuvuutta arvioitaisiin asian tosiasiallisen laadun perusteella.”

Hallinto-oikeus arvioi, että esityksen mukaisen uuden rahankeräyslain nojalla tehdyissä viranomaispäätöksissä tulee esiintymään sellaisia virheitä, jotka voitaisiin nopeasti oikaista jo oikaisuvaatimusmenettelyssä edellyttäen, että poliisihallituksella ja poliisilaitoksella on riittävät resurssit oikaisuvaatimusten käsittelyyn. Oikaisuvaatimusmenettelyn käyttöön ottaminen uudessa rahankeräyslaissa näyttäisi mahdolliselta myös edellä siteerattujen vuoden 2016 uudistuksen periaatteiden valossa.

Ritva Isomoisio, ylituomari